

AAVAN MEREN TÄLLÄ PUOLEN

Suomi/Ruotsi, 2007

Ohjaus: Nanna Huolman

Näyttelijät:

Milka Ahlroth - Ester

Mari Rantasila - Sirkka

Mia Saarinen - Kid

Jim Rautiainen - Jamppe

Timo Tuominen - Markku

Genre: pitkä fiktio, draama

Ikäraja: K11

Kesto: 89 min.

Koulukinon oppimateriaali on tehty 6.-9. luokille.

Oppimateriaalin teemoja: murrosikä, identiteetti, Pohjois-Karjala, äidin ja tyttären suhde

SYNOPSIS

Aavan meren tällä puolen sijoittuu vuoteen 1984. Elokuvan päähenkilö on Göteborgissa asuva 12-vuotias Kirsi, eli Kid (Mia Saarinen) kuten hän haluaa itseään kutsuttavan. Kid rakastaa Ruotsia ja häpeää suomalaista syntyperäänsä sekä äitiään Esteriä (Milka Ahlroth), joka ei ole koskaan oppinut puhumaan ruotsia. Kesäloma on juuri alkanut ja Kid matkustaa äitinsä kanssa tämän kotiseudulle Pohjois-Karjalaan. Kumppaneiksi automatkalle tulevat äidin ystävätär Sirkka (Mari Rantasila) ja tämän 13-vuotias poika, Jamppe (Jim Rautiainen).

Kesälomasta tulee erilainen kuin Kid on ajatellut. Vanha kaveruus Jampen kanssa tuntuu tänä kesänä muuttuvan kutkuttavalla tavalla erilaiseksi. Myös Ester-äiti kohtaa Suomessa vanhan nuoruudenrakkautensa Markun (Timo Tuominen). Äidin ja tyttären välejä ei myöskään paranna se, että Ester alkaa suunnitella pysyvää muuttoa Suomeen, mutta ei uskalla puhua asiasta Kidille.

Aavan meren tällä puolen on lämmin, koskettava ja humoristinen draamaelokuva äidin ja tyttären suhteesta, valheista, seksuaalisuuden heräämisestä, ja oman identiteetin löytämisestä.

Ennen elokuvan katsomista

1. Suomalaiset ovat Ruotsissa virallinen kansallinen vähemmistö. Suomalaisia muutti Ruotsiin etenkin 1960- ja 1970-lukujen vaihteessa. Etsikää tietoa seuraavista aiheista:

- Kuinka paljon suomalaisia arvioidaan vuodessa muuttaneen Ruotsiin 1960- ja 1970-lukujen vaihteessa? Kuinka iso osa lähtijöistä oli kotoisin Pohjois-Karjalasta?
- Millaisia syitä siirtolaisuuteen oli?
- Muuttivatko monet Ruotsiin muuttaneista myöhemmin takaisin Suomeen?
- Mille alueille siirtolaiset Ruotsissa asettuivat asumaan?
- Millaisissa oloissa siirtolaiset elivät? Mitä töitä he tekivät?
- Mitä ruotsinsuomalaisille kuuluu nykyään?

2. Onko suvuissanne Ruotsiin muuttaneita? Millaisia kokemuksia heillä on esimerkiksi kielen oppimisesta, asumisesta, kulttuurista ylipäättään?

3. Onko Suomessa virallisia vähemmistöjä? Ottakaa selvää vähemmistöjen asuin- ja kielioloista.

4. Onko ryhmässänne tai tunnetteko maahanmuuttajia? Mitä kieliä tuntemanne ihmiset puhuvat sujuvasti? Onko iällä merkitystä uuden kielen puhumisessa; vaikuttaako ikä rohkeuteen puhua uudella kielellä?

5. Keskustelkaa ryhmissä kokemuksistanne. Oletteko olleet tilanteessa, jossa teidän olisi pitänyt ymmärtää vierasta kieltä? Mitä teette, jos ette ymmärtäneet kaikkea, mitä toinen/toiset sanovat? Oletteko olleet koskaan kaverinne/sukulaisenne tulkkina? Onko joku tulkannut teitä? Kertokaa näistä tilanteista.

6. Mitä tehdä, jos oman vanhemman käytös joskus hävettää? Keksikää joukko selviytymisohjeita noloihin tilanteisiin.

7. Suomessa ja useissa muissakin maissa eri murrealueiden ihmisiin liitetään tiettyjä piirteitä. Esimerkiksi pohjalaisista saatetaan ajatella heidän olevan hiljaisia, jopa juroja. Millaisia piirteitä liitetään esimerkiksi hämäläisiin, karjalaisiin tai savolaisiin?

Elokuvan katsomisen jälkeen

Tunnelma

Millainen tunnelma elokuvasta jäi? Listatkaa elokuvasta ensimmäiseksi mieleen tulevia adjektiiveja.

Miljö

Elokuvassa oli kolme keskeistä tapahtumapaikkaa: göteborgilainen asuinalue, jossa oltiin muun muassa päähenkilön kotona, koulussa ja kaverin luona, Ruotsin-laiva sekä sukutila Pohjois-Karjalassa. Muistelkaa tapahtumapaikkojen yksityiskohtia:

- Millaisia esineitä, värejä, ihmisiä, asusteita jne. kussakin ympäristössä oli?
- Millaisia rakennuksia kussakin paikassa on?
- Millaista luontoa tapahtumapaikoissa on?
- Mikä erityisesti kiinnitti huomiotanne ja jäi mieleen eri tapahtumapaikoista?

→ Tehkää yhteenveto: Millainen kuva kustakin tapahtumapaikasta syntyy yksityiskohtien perusteella?

Henkilöt

Listatkaa keskeiset henkilöt paperille. Miettikää, keneen henkilöistä sopivat seuraavat määritelmät (yhteen henkilöön voi sopia useampikin määritelmä): lempeä, sankarillinen, pelastaja, kiusaaja, ujo, rempeä, ymmärtäjä, huvittava, tavallinen, kiihkeä, viisas, tarkkanäköinen, realisti.

Päähenkilö

Millaisia toiveita ja pelkoja päähenkilö Kid Svenskillä on elokuvan alussa? Mitä Kid haluaa? Mitä hän ei halua? Miten Kidin toiveet käyvät ilmi? Mitä Kid häpeää? Mistä Kid on ylpeä?

Elokuvan alussa tuodaan erilaisissa kohtauksissa esille Kidin ja äiti Esterin välisen suhteen tunnelmaa: Kohtaukset tapahtuvat koulussa, jossa äiti on siivoojana, kotona sekä Kidin kaverin pihassa, josta äiti hakee

Kidin kotiin. Muistelkaa, mitä kussakin paikassa tapahtuu. Millainen Kidin ja äidin suhde on kohtauksien perusteella? Miten Kid suhtautuu äitiinsä? Miksi? Keksikää uusia kohtauksia, joiden avulla olisi voinut ilmaista samoja tunteita ja asioita.

Elokuviissa päähenkilö käy usein läpi muutoksen, joka ei kuitenkaan tapahdu helposti, vaan vastoinkäymisten kautta. Miten Kid muuttuu elokuvan aikana? Mihin kaikkiin asioihin ja ihmisiin hänen suhtautumisensa muuttuu?

Muut henkilöt

Ester
Mitä Kidin äiti Ester tavoittelee? Miksi? Muuttuuko äiti elokuvan aikana jollain tapaa? Saavuttaako äiti tavoittelemansa?

Jamppe
Millaisen vaikutelman saitte Jampen hahmosta? Mistä yksityiskohdista vaikutelma syntyi? Miten Jamppe suhtautuu Kidiin? Muuttuko Jamppe elokuvan aikana?

Sirkka, Jampen äiti
Millainen Jampen äiti on? Miten hänen persoonaansa tuodaan esille (esim. henkilön tekojen, puheiden tai vaikkapa toisten henkilöiden kommenttien kautta). Verratkaa Kidin ja Jampen äitiä (ulkoasu, puheet, toiminta)

Elokuviassa on myös Kidin ruotsalainen ystävä ja tämän perhe sekä sukulaisperhe Pohjois-Karjalassa. Mikä näissä henkilöissä jäi eniten mieleen? Mikä näiden merkitys oli?

→ Henkilöiden välillä on usein ristiriitoja ja konflikteja. Keiden välillä elokuvassa on konflikteja? Millaisia? Tehkää henkilöistä kartta, josta ilmenee, millaisia suhteita henkilöiden välillä on. Rakkaussuhdetta ja ihastusta voi merkitä esimerkiksi sydämellä ja vihaa ”salama”-merkillä. Miten konfliktit ratkeavat vai ratkeavatko ne?

”Luovia”:

A. Kirjoittakaa kirje Kidin äidille, jossa annatte ohjeita, kuinka hänen tulisi toimia

- a) elokuvan alussa Ruotsissa ennen lähtöä.
- b) Pohjois-Karjalassa ennen kuin Kidille paljastuu äidin suunnitelmat.

B. Kirjoittakaa Kidin kirje Pohjois-Karjalasta ystävälleen Ruotsiin rallin jälkeisenä päivänä.

C. Kirjoittakaa ote Kidin päiväkirjaa Pohjois-Karjalasta.

D. Kuuma tuoli: sopikaa ryhmästä henkilöt, jotka astuvat hetkeksi Kidin, Jampen, Esterin ja Sirkan rooliin. Kukin henkilö istuu vuorotellen tuoliin ja eläytyy olemaan kyseinen henkilö. Toiset esittävät hänelle kysymyksiä. Jampelta voisi kysyä esim. ”Mitä ajattelet siitä, että Kid varastelee?”

E. Suunnitelkaa kohtaus, jossa elokuvan sivuhenkilöt keskustelevat Kidistä. Voitte valita henkilöiksi vaikkapa myymäläauton kauppiaan tai pohjoiskarjalaiset mopopojat. Näytelkää kohtaukset.

Rakenne

1. Keskustelkaa, mitä Kidin elämässä on tapahtunut ennen elokuvaa. Suunnitelkaa ryhmässä lyhyt kohtaus Kidin menneisyydestä, esim. Kid isän kanssa leikkipuistossa. Kirjoittakaa kohtaukseen ainakin viisi repliikkiä.

2. Elokuviissa ilmenee usein alussa ongelma, jota elokuvan aikana selvitetään. Mikä on elokuvan ongelma tai asia, jota elokuvassa lähdetään käsittelemään?

3. Elokuviassa voi olla useita käännekohtia. Mitkä ovat tämän elokuvan käännekohdat? Miksi?

4. Kirjoittakaa kohtaus, jossa Kid ja Jamppe tapaavat 20 vuoden kuluttua elokuvan lopussa. Missä he tapaavat? Missä he asuvat ja mitä he tekevät? Kirjoittakaa kummallekin ainakin viisi repliikkiä.

Musiikki

Pohtikaa, millaista musiikkia elokuvassa käytettiin. Mihin kohtauksiin mikäkin musiikki liittyi? Liittyykö musiikki eri henkilöihin? Millä tavalla? Kuvastiko musiikki jotenkin henkilön luonnetta tai toimintaa? Mitä muita tehtäviä musiikilla oli?

Elokuvan nimi

Elokuvan nimi on muunnos ”Satumaa”-nimisen tangon ensimmäisestä säkeestä *Aavan meren tuolla puolen*. Tango soi myös elokuvassa. Mistä tango kertoo? Miksi elokuvan nimi viittaa Satumaa-tangoon? Mitä tarkoittaa elokuvan nimessä ”täällä”?

Teemoja

1. Kidille tapahtuu paljon elokuvan aikana. Listatkaa suurimmat muutokset. Ovatko ne mielestäsi tyypillisiä Kidin ikäisen nuoren elämässä? Kuinka uskottava Kidin hahmo mielestänne oli?
2. Pohtikaa, mikä merkitys oli sillä, että Ester oli kotoisin juuri Pohjois-Karjalasta. Olisiko elokuvan voinut sijoittaa jonnekin muualle (esimerkiksi Lappiin tai vaikkapa Turun seudulle)? Mitä syitä voisi olla siihen, että tapahtumat sijoituivat juuri Pohjois-Karjalaan?
3. Elokuvan tapahtumat sijoituivat vuoteen 1984. Pohtikaa, mitkä piirteet ovat edelleen samanlaisia ja mitkä erilaisia nuorten elämässä. Verratkaa esimerkiksi musiikkia, vaatetusta, tyttöjen ja poikien välistä ystävyyttä jne.

Oppimateriaalin on laatinut äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori Satu Kiiski.

Oppimateriaalin on tuottanut Anna-Liisa Puura-Castrén Koulukinosta.